

УДК 130.2

Філобок Є.В. ¹

Ємельяненко Є.О. ²

¹ студ. гр. РТ-810м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

МІСЦЕ ФІЛОСОФІЇ В РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ЕПОХИ РЕНЕСАНСУ

Минуло пів тисячоліття, змінили один одного десятки поколінь, а епоха Відродження як і раніше хвилює людей: вчених, письменників, архітекторів,

скульпторів, художників і навіть бізнесменів, які уважно і сумлінно вивчають спадщину цієї епохи. Одні вважають Ренесанс найпрекраснішим періодом в житті Європи. Наприклад, заможні люди витрачають багато часу і коштів на те, щоб прикрасити своє життя досягненнями тієї епохи. Інші відвертаються в жаху, вражені жорстокістю інквізиції. Треті, приймаючи на себе роль охоронців суворої моральності, стверджують, що саме Ренесанс привів до безбожництва і розбещеності. Четверті схильні давати оригінальні оцінки, які різко відрізняються від загальноприйнятих. На формування таких поглядів істотну роль зіграли індивідуальність людини, його філософські погляди й уподобання, соціум.

Ренесанс «Відродження» - це період досягнень, період розквіту і великих змін. Це перехід від середньовіччя, до сучасної Європи. Час, що передує Ренесансу, називали «Темними століттями». Точно назвати часові рамки початку «відродження» неможливо. В Італії - це було XIV століття, а в Європу ця епоха прийшла десь у XV-XVI столітті і привнесла нові думки і інтереси.

Ранній період Відродження має гуманістичний характер, який знаходить свій початок в Італії. Людина починає замислюватися про свої інтереси, про цінності життя, починає розглядати навколишній світ під іншим кутом. Людина - це не просто творіння Бога, своїми руками він може власноруч створювати світ. Відбувається переоцінка духовного світу.

Середній період Ренесансу - неоплатонічний, це XV-XVI століття. В цей період виникає, напевно, найскладніше питання онтології взаємин Бога і людини. Ідейною філософією є - пантеїзм: "Бог душа, він єдиний з цим світом, він початок всього на землі". У цей час з'являються перші спроби створення цілісної філософської системи. У 1459 р Козімо Медічі заснував Платонівську Академію. Очолив її Марсіліо Фічіно - філософ, астролог, гуманіст. Завдяки йому стали широко відомі ідеї Платона.

Третім періодом, який випав на XVI-XVIII століття, стала - натурфілософія. Головними ідеями цього часу були заперечення Бога як творця і його єдність з природою. Цей час повен великих відкриттів і подарував нам безліч філософів, погляди яких актуальні й донині. Філософ Микола Кузанський у своїх навчаннях стосується теми про нескінченність всесвіту, про принцип збігу протилежностей. Його праці «Про вчене пізнання», «Про вершини споглядання» є основою європейської діалектики. Дуже радикальні погляди Миколи Коперника у його книзі 1543 р. «Про обертання небесних сфер» привели до перегляду філософських уявлень про світ. Будь-яка планета - це центр Всесвіту, Бог - це Всесвіт, який несутворений і незнищений - головні філософські аспекти Джордано Бруно. Праці Галілео Галілея на пряму пов'язані з натурфілософією. Одним з його великих технічних досягнень був телескоп. Завдяки йому люди дізналися про

Місяць, кратери і хребти, про Чумацький шлях – скупчення зірок, яке таке прекрасне. Він створив базу для філософів матеріалістів епохи Нового часу.

Епоха Відродження подарувала людям багато нового і раціонального. Такі науки як фізика, математика, хімія виходять на перший план. Нові погляди і творчий пошук дали поштовх розвитку мистецтва, поети знаходили натхнення у філософських навчаннях. Данте Аліг'єрі, Франческо Петрарка, Джованні Бокаччо та інші, їхні твори були різні за стилем, але об'єднувала їх одна ідея «Людина - це центр світу».

Неможливо уявити сучасний живопис без впливу на нього художників Ренесансу. Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело Буонаротті – це титани художнього мистецтва. Їх ідеальний стиль, піднесеність, таємничість досі є предметом суперечок, наукових праць, фільмів і книг.

Основними течіями філософії Ренесансу були гуманізм і естетика. У нашому житті поняття гуманізм – це допомога людям, захист їх прав, толерантність. В епоху Ренесансу - Бог і його творіння відходять на другий план, людина і його земне життя головні гуманістичні ідеї того часу. Це актуально і в сьогодні, ми також прагнемо до людяності, до створення умов для гідного життя. Як і люди тієї епохи ми розмірковуємо про самого себе, про роль у світі, сутність і призначення, про сенс і мету свого буття. До нашого часу багато ідей зазнали деяку трансформацію. Вчення, яке адекватно пояснює моральні проблеми сучасності, належить Еріху Фромму (1900-1980). У своїй філософії Фромм показав, що не можна зрозуміти людину поза його відносин до світу, інших людей, до природи, самого себе, що такі ідеали як істина, справедливість і свобода можуть бути справжніми прагненнями людини.

Як підсумок можна сказати, що цінності, які ми обираємо, визначають не тільки наше ставлення до світу, до інших людей, але і до самих себе. Саме обрані цінності, які стають нашою метою, визначають наше щастя і нещастя в житті, оскільки воно завжди співвідноситься з нашими досягненнями. Ренесанс був одним з найвидатніших періодів в історії людської культури. Відродження подарувало нам прекрасний гуманістичний світогляд, який здатен робити людей добрішими і більш справедливими, а людське життя розумніше і прекрасніше. Викладення історії Відродження повні неточностей і протиріч. Учені розходяться не тільки в оцінці епохи – у них по-різному викладаються одні і ті ж факти, наводяться різні дати одних і тих же подій. Епоха Ренесансу триває в нашій культурі, вона живе в нашій душі. І ще багато раз у цьому житті доведеться повертатися до тих проблем, якими жили не тільки великі, а й прості люди XIV-XVI ст.